

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Komisija za državno ureditev

Številka: 060-05-11/2020/7
Ljubljana, 7. januarja 2021

Predlog

ZAPISNIK

44. seje Komisije Državnega sveta za državno ureditev, ki je bila v sredo, 28. oktobra 2020 ob 14. uri. Seja je potekala na daljavo, preko sistema Cisco Webex.

Prisotni:

- predsednik: Rajko Fajt
- člani: Milan Ozimič, Marjan Maučec, Branimir Štrukelj, Bojan Kekec, Bojana Potočan, mag. Marko Zidanšek in Željko Vogrin.

Sejo je vodil Rajko Fajt.

Na seji so sodelovali še:

predstavniki Ministrstva za pravosodje:

- mag. Nina Koželj, generalna direktorica Direktorata za kaznovalno pravo in človekove pravice;
- mag. Robert Golobinek, vodja Sektorja za kaznovalno pravo in človekove pravice;
- Peter Pavlin, sekretar na Direktoratu za kaznovalno pravo in človekove pravice in
- Alenka Jerše, namestnica Informacijske pooblaščenke (vsi so sodelovali pri 1. in 2. točki dnevnega reda).

Soglasno je bil potrjen razširjen dnevni red:

1. Predlog Zakona o varstvu osebnih podatkov na področju obravnavanja kaznivih dejanj (ZVOPOKD), druga obravnava, EPA 1345 – VIII
2. Nedostopnost sodnih odločb in odločb državnih tožilcev na podlagi Zakona o dostopu do informacij javnega značaja (razširitev dnevnega reda)
3. Potrditev zapisnikov 41., 42. in 43. redne seje komisije
4. Pobude in vprašanja

Ad1) Predlog Zakona o varstvu osebnih podatkov na področju obravnavanja kaznivih dejanj (ZVOPOKD), druga obravnava, EPA 1345 – VIII

Komisija je prejela naslednja gradiva: mnenje Zakonodajno-pravne službe, mnenje Informacijskega pooblaščenca, dopis Upravnega sodišča, obvestilo o priporočilih Zagovornika načela enakosti.

Predstavnika Ministrstva za pravosodje (v nadaljevanju: predlagatelj) sta predstavila glavne cilje novele. Predlog Zakona o varstvu osebnih podatkov na področju obravnavanja kaznivih dejanj (ZVOPOKD) predstavlja celovito prilagoditev pravu EU. Predlog zakona v slovenski pravni red prenaša Direktivo (EU) 2016/680 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov, ki jih pristojni organi obdelujejo za namene preprečevanja, preiskovanja, odkrivanja ali pregona kaznivih dejanj ali izvrševanja kazenskih sankcij, ter o razveljavitvi Okvirnega sklepa Sveta 2008/977/PNZ (v nadaljevanju: Direktiva (EU) 2016/680). Predlagani prenos bo omogočil Policiji ter organom kazenskega pravosodja in izvrševanja kazenskih sankcij, da obdelujejo osebne podatke v

skladu z določbami Direktive (EU) 2016/680. S predlogom zakona se v pravni red RS delno prenaša tudi Direktiva (EU) 2016/681 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o uporabi podatkov iz evidence podatkov o potnikih (PNR) za preprečevanje, odkrivanje, preiskovanje in pregon terorističnih in hudih kaznivih dejanj, in sicer v delu, ki se nanaša na poseben položaj pooblaščenih oseb za varstvo osebnih podatkov glede evidence letalskih potnikov, ter glede še nekaterih tehničnih vprašanj (npr. poseben rok za hrambo podatkov iz dnevnikov obdelave).

Predlog zakona na sistemski ravni zagotavlja prenos določb obeh Direktiv, določa ustrezne podlage za nadaljnje zakonsko urejanje podrobnih obdelav osebnih podatkov v področnih zakonih (zlasti s področja Policije in kazenskega pravosodja) in zagotavlja, da se v čim večji meri ohrani dosedanja visoka raven varstva osebnih podatkov v RS ter tudi na ta način zagotovi uresničevanje osebne človekove pravice do varstva in tajnosti osebnih podatkov iz 38. člena Ustave RS.

Predlog zakona se nanaša na 4 državne organe - Policijo, državna tožilstva, Upravo za izvrševanje kazenskih sankcij in Upravo za probacijo; zaradi varovanja njihove neodvisnosti so izločena kazenska sodišča. Nadzorni organ po predlogu zakonu je Informacijski pooblaščenec (v nadaljevanju: IP). Za varovanje pravic varovanja osebnih podatkov imajo državljani po predlogu zakona 3 možnosti. Prva je kontaktiranje pristojnega organa in poizvedba, kaj se dogaja z obdelavo njegovih osebnih podatkov, lahko se pritožijo na IP, ki je v tem primeru organ na drugi stopnji, zoper odločitev IP pa je možen upravni spor. Druga možnost, da posameznik prepreči nezakonito obdelavo osebnih podatkov je prijava na IP glede posega v njegove osebne podatke in v tem primeru gre za sistem prijavitelja s posebnim položajem in po tem, ko IP odloči, je možen samo upravni spor. Poseben del zakona določa tudi t. i. nadzore po uradni dolžnosti. Gre za klasičen inšpekcijski nadzor po Zakonu o inšpekcijskem nadzoru. Nadzorni organ, spet gre za IP, lahko npr. tematsko razišče področje zlorab osebnih podatkov na nekem specifičnem področju (npr. zbiranje podatkov na področju motenja javnega reda in miru).

Predstavnika MP sta izpostavila mnenje Zakonodajno-pravne službe Državnega zbora (v nadaljevanju: ZPS) na predlog zakona. Ministrstvo za pravosodje (v nadaljevanju: MP) je mnenje skrbno pregledalo in so bili že vloženi amandmaji, ki v večini sledijo mnenju ZPS. Podani so amandmaji k 39 členom predloga zakona, okoli 10 jih je takšnih, kjer gre za večje spremembe, ostale spremembe pa so bolj redakcijske narave.

Predstavljeno je bilo tudi mnenje IP do predloga zakona, ki je svoje stališče obširno obrazložil v gradivu, ki je del materialov za razpravo ob predlogu zakona. Predstavnica IP je poudarila, da so njihovi pomisleki vsebovani tudi v mnenju ZPS. IP se je v času priprave predloga zakona usklajeval z MP in nekatere stvari so bile usklajene, nekateri pomisleki ostajajo. Predstavnica IP amandmajev ni komentirala, ker so bili vloženi malo pred sejo komisije in se z njimi še niso podrobneje seznanili.

V razpravi na komisiji je bilo izpostavljeno, da je iz pripomb npr. Upravnega sodišča mogoče zaključiti, da je nekaj dilem okoli vodenja postopkov, ki jih posameznik lahko sproži v primeru nezakonite obdelave njegovih osebnih podatkov in da se postopki celo podvajajo (upravni postopek, upravni spor), zato je komisija predstavnike Ministrstva za pravosodje prosila, če jim v zvezi s tem predstavijo predloge vloženi amandmajev in se opredelijo tudi do pripomb ostalih institucij. Poleg Upravnega sodišča je številne pripombe na predlog zakona naslovil IP, na veliko odprtih vprašanj pa je opozorila tudi ZPS.

Predstavnika predlagateljev sta v nadaljevanju pojasnjevala odprta vprašanja. Tako je bilo glede pripomb Upravnega sodišča, ki so bila usmerjena v koncept sodnega varstva, komisiji pojasnjeno, da je predlagana ureditev, ki jo Upravno sodišče zdaj kritizira, praktično ista, kot je v Zakonu o varstvu osebnih podatkov (ZVOP-1). Predlog zakona področje sedaj samo bolj

jasno ureja. Predlagatelj je pojasnil, da Direktiva (EU) 2016/680) zahteva neodvisno ločeno samostojno pravno sredstvo – sodno varstvo. Za varovanje pravic varovanja osebnih podatkov imajo državljani po predlogu zakona tri (3) možnosti sprožitve postopkov pred nadzornim organom ali pa grede lahko samostojno na Upravno sodišče.

Komisija je še opozorila, da je Upravno sodišče tisto, ki v praksi uporablja zakone in zna prepoznati, kje bi se lahko pojavile težave. Sočasnost poteka upravnega postopka in upravnega spora lahko pomeni, da bo v pravni red in v uveljavljanje posameznih pravic vnešena negotovost. Upravno sodišče opozarja na neuskladenost z ZVOP-1, kar v praksi lahko predstavlja težave, ki vodijo v različne interpretacije zakonodaje. To po mnenju komisije ne bo v prid preglednosti zakona, ki bi moral biti jasen in ne bi smel vzbujati dilem pri uveljavljanju pravic. Predlagatelj je ponovil, da je ureditev ista, kot je v ZVOP-1 iz 2004, kjer se šteje, da je upravni spor pred Upravnim sodiščem učinkovito sodno sredstvo in 2004 Upravno sodišče ni ugovarjalo tej rešitvi, prav tako predlagani rešitvi zdaj ne ugovarjata IP in ZPS. Predlagatelj je poudaril, da je predlagana rešitev namenjena v korist posameznika, ki bo lahko neposredno tožil državne organe (4 državni organi z represivnimi pristojnostmi).

V zvezi s pripombami IP, ki so podobne ZPS-jevim, so predlagatelji poudarili, da so se usklajevali z ZPS in so se v veliki meri uskladili, o čemer pričajo tudi vloženi amandmaji. Tako so zdaj v 1. členu predloga zakona izrecno navedeni pristojni organi, v 4. členu sta bolj jasno zapisani definiciji upravljavca in kazenska zadeva sodišča. V 3. odstavku 6. člena, ki daje samostojno pravno podlago za posege pristojnih organov v človekove pravice, se je črtala beseda *zdravje* in se je pustilo le besedno zvezo *življenje in telo*.

Predlagatelj je izpostavil še pomislek IP glede hranjenja dnevnika obdelav osebnih podatkov. Na seji komisije je poudaril, da meni, da so v 16. členu predloga zakona prišli do ustreznega kompromisa. Niso podaljšali roka hrambe dnevnika podatkov, je pa podana možnost, da IP v okviru svojega nadzora »zamrzne« podatke v dnevniku obdelave na tak način, da se podatki ne zbršejo, dokler ni zaključen nadzor.

Predlagatelj je na komisiji izpostavil 31. člen, kjer so bile pripombe IP zelo jasne ter se jih zavedajo tudi na MP. Vsebina člena je rezultat usklajevanj z drugimi institucijami. Očitek IP je bil, da se v noveli glede varovanja koncepta prostorske zasebnosti pretirano ščiti državne organe. Predstavniki MP je komisiji pojasnil, da je glede te dileme vloženi amandma, v katerem je predlagano, da se ščiti le komunikacijska zasebnost zaposlenih v teh ustanovah. Predlagatelja sta opozorila še na 76. in 77. člen predloga zakona. Prepričani so, da bo o njih še precej govora tudi v nadaljevanju zakonodajnega postopka. V obeh primerih gre za določene novosti, ki jih bo treba ponovno proučiti, pri čemer pa je predstavnik MP poudaril, da predlog zakona ni bil usklajevan le z IP, ampak tudi z drugimi organi in ministrstvi. S tega vidika so bili doseženi določeni kompromisi. Jasno je, da so interesi institucij nasprotujoči, nekdo bi rad čim bolj omejil nadzor nad pristojnimi organi, IP želi imeti čim manj omejen nadzor nad delovanjem teh institucij pri preverjanju njihovega ravnanja z osebnimi podatki.

Članica komisije je izpostavila, da predlog zakona Odvetniški zbornici Slovenije ni bil poslan v obravnavo, kar se ji ne zdi ustrezna komunikacija s strokovno javnostjo. Predstavnica predlagatelja je povedala, da je bil pred pripravo predloga zakona to del notnega zakona ZVOP-2 in v tem delu je bil predlog zakona v usklajevanje poslan Odvetniški zbornici Slovenije, ki je lahko sodelovala s pripombami. Gre v bistvu za enak predlog kot 2018, le da je zdaj izboljššan.

Predstavnica IP je na seji komisije ob koncu poudarila, da bodo podrobno proučili vložene amandmaje, vendar meni, da številna opozorila IP niso bila naslovljena oziroma razrešena. Izpostavila je npr. rok hrambe za dnevnik obdelav podatkov. Prav tako bo treba podrobneje pogledati 76. člen predloga zakona in analizirati amandma k 4. členu (definicija osebnih

podatkov), kjer IP opozarja, da je v predlogu zakona definicija ožja, kot je v Direktivi (EU) 2016/680.

Po končani razpravi je komisija sprejela naslednja sklepa:

1. Komisija za državno ureditev **podpira** Predlog Zakona o varstvu osebnih podatkov na področju obravnavanja kaznivih dejanj (ZVOPOKD), druga obravnava, EPA 1345 – VIII. Komisija je predlog zakona podprla z večino glasov.

2. Komisija je za poročevalca na seji matičnega odbora določila državnega svetnika Rajka Fajta.

Ad2) Nedostopnost sodnih odločb in odločb državnih tožilcev na podlagi Zakona o dostopu do informacij javnega značaja (razširitev dnevnega reda)

Vsebino pobude je predstavil predsednik DS Alojz Kovšca. Državni svet je zaprosil Vrhovno državno tožilstvo za pridobitev nekaterih sklepov iz državnotožilskega spisa v zaključenem primeru. Vrhovno državno tožilstvo je posredovanje sklepov zavrnilo, zato je bila vložena pritožba, o kateri je odločal Informacijski pooblaščenec. IP je kot pritožbeni organ Državnemu svetu delno ugodil in naložil Vrhovnemu državnemu tožilstvu, da nekatere dokumente pošlje Državnemu svetu. Vrhovno državno tožilstvo se s tem ni strinjalo in je zoper odločbo IP vložilo tožbo na Upravno sodišče. Državni svet se je vključil v ta postopek in odgovoril na tožbo. V odgovoru na tožbo so bili predstavljeni razlogi, zaradi katerih bi odločbe državnih tožilcev v končanih zadevah morale biti dostopne kot informacije javnega značaja. Ta postopek še ni končan.

Ločeno so imeli težave s pridobivanjem dokumentov tudi drugi, delno o tem govorijo medijske objave. V eni od teh drugih zadev, ki so vsebinsko primerljive s predstavljeno, je Vrhovno sodišče letos maja odločilo, da za dostopnost do sodnih odločb in do odločb tožilcev veljajo določila področne zakonodaje, torej Zakona o kazenskem postopku in Zakona o pravnem postopku, ne pa določbe Zakona o dostopu do informacij javnega značaja.

Glede na trenutno stanje, ko se čaka na odločitev Upravnega sodišča, obravnava pobude še ni v fazi za samostojno točko na seji Državnega sveta.

Predstavniki Ministrstva za pravosodje in predstavnica Informacijskega pooblaščenca so v razpravi podprli stališča državnih svetnikov in poudarili, da se na MP pripravljajo ustrezne zakonodajne rešitve, ki bodo to problematiko uredile oziroma znova vzpostavile obveznost dostopa sodnih in tožilskih spisov v skladu z Zakonom o dostopu do informacij javnega značaja.

Komisije za državno ureditev se je seznanila s pobudo in problematiko in v zvezi s tem ni sprejela nobenih sklepov, še posebej glede na zagotovila MP, da se pripravljajo dopolnitve zakonodaje, ki bodo težavo uredile.

Ad3) Potrditev zapisnikov 41., 42. in 43. redne seje komisije

Na predloge zapisnikov so bile poslane pisne pripombe Željka Vogrina, ki ni bil zabeležen kot prisoten na sejah komisije. Popravki bodo vneseni v končne zapisnike. Predlogi zapisnikov so bili nato soglasno potrjeni.

Ad4) Pobude in vprašanja

Pobud in vprašanj na seji ni bilo.

mag. Mateja Poljanšek l.r.
sekretarka

Rajko Fajt l.r.
predsednik